

CUNG ĐỘNG MẠCH CHỦ ĐÔI (Double Aortic Arch)

Tờ thông tin này nhằm giúp bạn hiểu cung động mạch chủ đôi là gì, bạn cần những xét nghiệm nào và cung động mạch chủ đôi có ảnh hưởng như thế nào đối với bạn, con bạn và gia đình bạn.

Cung động mạch chủ đôi (DAA) là gì?

DAA là một biến thể giải phẫu của động mạch chủ. Đây là một biến thể bẩm sinh có nghĩa là nó hiện diện từ trước khi sinh. Động mạch chủ là một mạch máu lớn đưa máu từ tim đến phần còn lại của cơ thể, có hình dạng giống vòm ở phía trên. Thông thường, trẻ sơ sinh sẽ chỉ có một cung động mạch chủ ở bên trái khí quản và trong trường hợp cung động mạch chủ đôi sẽ có thêm một cung ở phía đối diện cùng tồn tại với cung bình thường. Điều này dẫn đến hai cung động mạch chủ, tạo thành một vòng mạch máu quanh khí quản và thực quản của em bé. Nếu vòng này quá chặt, nó có thể gây ra các triệu chứng ở trẻ do khí quản hoặc thực quản bị chèn ép.

DAA xảy ra như thế nào?

Nguyên nhân chính xác của tình trạng này chưa được biết rõ. Khoảng 1 trong 10.000 trẻ sinh ra có cung động mạch chủ đôi. Hầu hết đây là dị tật duy nhất ở trẻ và hiếm khi có các bất thường tim bẩm sinh khác đi kèm. Một số biến thể của cung động mạch chủ đôi có thể phát sinh trong thời kỳ bào thai. Hiếm khi nó có thể liên quan đến nguyên nhân di truyền chẳng hạn như mất một nhiễm sắc thể, được gọi là “mất 22q11”.

Tôi có nên làm thêm xét nghiệm không?

Sau khi con bạn được chẩn đoán cung động mạch chủ đôi, điều quan trọng là phải loại trừ xem vấn đề này là đơn độc hay liên quan đến các tình trạng tim hoặc di truyền khác. Cấu trúc di truyền của em bé có thể được xác định bằng cách chọc ối (thủ thuật lấy một lượng nhỏ nước ối xung quanh thai nhi với sự trợ giúp của siêu âm và kim mảnh) và xét nghiệm di truyền của nước ối.

Bạn sẽ cần tham khảo ý kiến của chuyên gia y học bào thai để tìm xem có thêm bất thường giải phẫu nào khác ở trẻ trên siêu âm. Siêu âm tim thai nhi (siêu âm chuyên biệt và chi tiết về tim của em bé trong thai kỳ) cũng được đề xuất với sự tư vấn của Bác sĩ tim mạch nhi khoa, người sẽ chăm sóc em bé của bạn sau khi sinh.

Những điều cần chú ý khi mang thai là gì?

Trong thai kỳ, cung động mạch chủ đôi sẽ không gây ra bất kỳ vấn đề gì cho em bé. Chuyên gia y học bào thai sẽ đề nghị siêu âm thai nhi chi tiết cho con bạn. Trong quá trình siêu âm, chuyên gia y học bào thai kết hợp với Bác sĩ tim mạch nhi khoa sẽ tìm kiếm kiểu phân nhánh của cung động mạch chủ đôi, các biến thể về hình dạng của cung động mạch chủ đôi, đánh giá kích thước của tuyến ức (tuyến nằm ở phần trên của lồng ngực) và kiểm tra xem em bé có các bất thường giải phẫu khác kèm theo hay không.

DAA ảnh hưởng đến em bé sau sinh như thế nào?

Sự xuất hiện các triệu chứng ở trẻ liên quan đến cung động mạch chủ đôi thường phụ thuộc vào độ hẹp của vòng mạch bao quanh khí quản và thực quản. Trước khi sinh, sự khác biệt về cấu trúc này nhìn chung sẽ không gây ra vấn đề gì cho em bé. Ngay cả trong những năm đầu đời, con bạn có thể không có triệu chứng. Các triệu chứng nếu có thường liên quan đến sự chèn ép khí quản hoặc thực quản hoặc cả hai do cung động mạch chủ đôi. Chèn ép khí quản gây ra các triệu chứng liên quan đến hệ hô hấp như ho, hen suyễn, thở khò khè và các đợt viêm phổi tái phát. Chèn ép thực quản gây ra các triệu chứng như khó nuốt, tắc nghẽn và bệnh trào ngược (thức ăn trào ngược từ thực quản).

DAA có xảy ra trong lần mang thai tiếp theo không?

Nếu không tìm thấy bệnh di truyền nào khác ở cung động mạch chủ đôi thì nguy cơ tình trạng này xảy ra lần nữa ở con bạn là rất thấp. Nếu phát hiện tình trạng di truyền tiềm ẩn, nguy cơ tái diễn phụ thuộc vào bản chất của tình trạng di truyền. Trong trường hợp này, việc tư vấn với nhà di truyền học rất hữu ích để biết thêm thông tin.

DAA được quản lý như thế nào sau khi sinh và những xét nghiệm nào được thực hiện?

Để xác định chẩn đoán cung động mạch chủ đôi sau khi sinh, nhiều xét nghiệm khác nhau có thể được thực hiện như chụp X-quang ngực, chụp CT, MRI và siêu âm tim. Có thể đưa một ống soi xuống khí quản (nội soi phế quản) để đánh giá mức độ thông thoáng đường thở của em bé. DAA được quản lý bằng phẫu thuật. Bác sĩ phẫu thuật sẽ rạch một đường ở mặt bên ngực của bé giữa hai xương sườn, đi vào lồng ngực, chia và thắt đoạn gây ép của cung động mạch chủ đôi lên khí quản. Việc này sẽ giải phóng áp lực và sự chèn ép lên khí quản. Phẫu thuật sửa chữa có kết quả tuyệt vời và nguy

cơ biến chứng do phẫu thuật sửa chữa cung động mạch chủ đôi là thấp. Hiếm khi trẻ gặp khó khăn khi bú hoặc có vấn đề về hô hấp dai dẳng. Bạn có thể thảo luận chi tiết với bác sĩ phẫu thuật lồng ngực nhi khoa về các biến chứng và kết quả của việc điều trị phẫu thuật.

Tôi nên hỏi thêm những câu hỏi nào khác?

Tôi sẽ được siêu âm bao lâu một lần?

Tim của em bé có bình thường không?

Con tôi có bất thường giải phẫu khác kèm theo không?

Tôi nên sinh con ở đâu để bé sau khi sinh được chăm sóc tốt nhất?

Những triệu chứng nào tôi nên chú ý ở nhà?

Khi nào con tôi sẽ cần phẫu thuật?

Phẫu thuật sẽ diễn ra ở đâu và ai sẽ thực hiện?

Con tôi hoặc những người khác trong gia đình chúng tôi có nên thực hiện xét nghiệm di truyền không?

Cập nhật lần cuối: tháng 1 năm 2023